

rülje a törvény és a rend felbomlását, Vajna Gábor hírhedten antiszemita belügyminiszter szükségét érezte, hogy kiadjon egy nyilatkozatot, mely nemcsak tisztázta a Nyilaskeresztes Párt álláspontját a zsidókérdéssel kapcsolatban, de alig leplezett fenyegetést is tartalmazott az anarchiát keltő huligánokkal szemben. Vajna október 18-án kibocsátott nyilatkozata így szólt:

Lépéseket tettem annak biztosítására, hogy a közigazgatás, az állambiztonság és a közrend tisztségviselői és végrehajtói a jelenlegi követelmények ismeretében mindent megtegyenek a rend, a nyugalom és az állambiztonság megőrzésére. A plakátokon közzétett szabályrendeletek az élet parancsszavai, és szükséges intézkedéseket tartalmaznak. A zsidókérdés kapcsán, mely az elmúlt hónapokban annyi izgalmat keltett mind a zsidók, mind pedig bizonyos barátaik körében, kijelentem, hogy azt meg kell oldanunk. Ez a megoldás – ha kíméletlen is – az lesz, amit a zsidók megérdemelnek korábbi és jelenlegi magatartásuk miatt. A zsidókérdés megoldása céljából részletes rendszabályokat teszünk majd közzé és hajtunk végre. Senki se legyen a zsidók önkéntes vagy önjelölt bírója, mert ennek a kérdésnek a megoldása az állam feladata. És ezt a kérdést – efelől mindenki nyugodt lehet – meg fogjuk oldani. Hadd figyelmeztessem nyomatékosan a zsidókat és azokat, akik az ő érdekeiket szolgálják, hogy az államhatalom minden szerve éberrel figyeli a tevékenységüket, és különös szigorral fogom végrehajtani az érvényben lévő és a jövőben kibocsátandó rendszabályokat, tekintettel a háborúra. Ebben az összefüggésben nem ismerek a római katolikus, a lutheránus vagy az izraelita egyházhoz tartozó zsidókat, csak személyeket mint a zsidó faj tagjait. Nem ismerek el semmiféle oltalomlevelet, sem külföldi útlevelet, melyet magyar állampolgárságú zsidó kapott bármely forrásból vagy személytől. A Magyarországon élő zsidók jelenleg a magyar állam ellenőrzése és irányítása alatt állnak, és senki se próbáljon beavatkozni ebbe a kérdésbe se idehaza, se külföldről. A zsidó faj egyetlen tagja se higgye hát, hogy idegenek segítségével kijátszhatja a magyar állam törvényes intézkedéseit. Ha valamennyi zsidó mégis megpróbálna botrányt kelteni vagy bármi más büntetést elkövetni a magyar nemzet hadserege vagy civil lakossága vagy szövetségesei ellen, akkor kényszerintézkedéseket fogantatosítunk az itteni zsidóság ellen, mely kielégíti nemzetünket és szövetségeseinket.³⁴

Ezzel a nyilatkozattal és az új kormánypolitikával összhangban Vajna kiadott egy rendeletet, mely kiterjesztette a fennálló zsidóellenes törvények és rendeletek érvényét minden zsidóra – azokra is, akiket korábban mentesítettek és akik külföldi védelem alatt álltak. Sőt, Szálasi egy állítólagos titkos utasítása nyomán a Nyilaskeresztes Párt tagjait mentesítették a céljaik érdekében elkövetett tettekért való mindennemű büntetőjogi felelősségtől, ideértve természetesen a zsidóellenes kampányokat.³⁵ Vajna rendelkezését pár nappal később mégis visszavonták, miután a Vatikán, a Nemzetközi Vöröskereszt³⁶ és a semleges államok képviselői erélyes hangú tiltakozó jegyzéket nyújtottak be Kemény Gábor külügyminiszter-